

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 09.11.2001 Časová verzia predpisu účinná od: 01.12.2001 do: 30.06.2006

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

444

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 15. augusta 2001

o požiadavkách na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

§ 1

(1) Toto nariadenie upravuje minimálne požiadavky na používanie označenia, symbolov a signálov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „bezpečnostné a zdravotné označenie“).

(2) Toto nariadenie sa nevzťahuje na

- a) označenie nebezpečných látok a prípravkov, výrobkov a zariadení uvádzaných na trh, ak osobitný predpis neustanovuje inak,
- b) označenie používané na riadenie cestnej premávky, dopravy na dráhe, vnútrozemskej plavby, námornej plavby a leteckej dopravy.

§ 2

(1) Ak sa nebezpečenstvo nedá odstrániť alebo dostatočne znížiť prostriedkami kolektívnej ochrany alebo opatreniami, metódami alebo postupmi používanými pri organizácii práce, zamestnávateľ zabezpečí v súlade s týmto nariadením bezpečnostné a zdravotné označenie na pracovisku. Zamestnávateľ pritom zohľadní výsledky posudzovania rizika vykonaného podľa § 8a ods. 1 písm. c) zákona. Zamestnávateľ sa musí presvedčiť o prítomnosti takéhoto označenia.

(2) Ustanoveniami prílohy č. 5 nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov, ktoré upravujú používanie označenia v cestnej premávke, doprave na dráhe, vnútrozemskej plavbe, námornej plavbe a leteckej doprave.

§ 3

Bezpečnostné a zdravotné označenie používané na pracovisku musí spĺňať všeobecné minimálne požiadavky na bezpečnostné a zdravotné označenie ustanovené v prílohe č. 1, všeobecné minimálne požiadavky na značky ustanovené v prílohe č. 2 a minimálne požiadavky na špecifické označenie ustanovené v prílohách č. 3 až 9.

§ 4

(1) Zamestnávateľ informuje podľa § 8b ods. 2 zákona zamestnancov, príslušný odborový orgán a zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci o všetkých opatreniach týkajúcich sa bezpečnostného a zdravotného označenia používaného na pracovisku.

(2) Zamestnávateľ umožní podľa § 8e zákona zamestnancom, príslušnému odborovému orgánu a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci zúčastňovať sa na riešení problematiky ustanovenej týmto nariadením.

(3) Zamestnávateľ vydá pokyny na používanie bezpečnostného a zdravotného označenia na pracovisku, ktoré vysvetľujú význam bezpečnostného a zdravotného označenia, najmä toho, ktoré obsahuje slová a ktoré prikazuje všeobecný spôsob a osobitný spôsob správania. Povinnosť zamestnávateľa vykonať oboznamovanie, školenie a výcvik zamestnancov a zástupcov zamestnancov podľa § 8b zákona nie je týmto dotknutá.

§ 5

Zamestnávateľ zabezpečí, aby bezpečnostné a zdravotné označenie používané pred účinnosťou tohto nariadenia spĺňalo minimálne požiadavky ustanovené v prílohách č. 1 až 9 najneskôr do 31. decembra 2003.

§ 6

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. decembra 2001.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ OZNAČENIE

1. Všeobecne
 - 1.1 Bezpečnostné a zdravotné označenie sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, farby, svetelného označenia alebo akustického signálu, slovnej komunikácie alebo ručných signálov.
 - 1.2 Bezpečnostné a zdravotné označenie sa musí použiť len na vyjadrenie pokynov alebo informácií ustanovených týmto nariadením.
 - 1.3 Táto príloha ustanovuje požiadavky na použitie bezpečnostného a zdravotného označenia a ustanovuje všeobecné pravidlá vzájomnej záměny a kombinácie označení.
 - 1.4 Bezpečnostné a zdravotné označenie požadované podľa § 2 tohto nariadenia musí spĺňať požiadavky ustanovené v prílohách č. 2 až 9.
2. Typy označenia
 - 2.1 Trvalé označenie
 - 2.1.1 Trvalé značky sa musia používať na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci.

Na trvalé vyznačenie umiestnenia požiarnotechnického zariadenia a jeho označenie sa musí použiť značka a bezpečnostná farba.
 - 2.1.2 Označenie nádob a potrubí sa musí umiestniť v súlade s prílohou č. 3.
 - 2.1.3 Miesto, na ktorom je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou alebo nebezpečenstvo pádu, musí byť trvalo vyznačené bezpečnostnou farbou alebo značkami.
 - 2.1.4 Komunikácie musia byť trvalo vyznačené bezpečnostnou farbou.
 - 2.2 Dočasné označenie
 - 2.2.1 Svetelné označenie, akustické signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak treba signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku, aby vykonali mimoriadne opatrenia, alebo upozorniť na núdzovú evakuáciu. Prítom sa musí zohľadniť vzájomná záměna a kombinácia označení podľa bodu 3.
 - 2.2.2 Ručné signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak to situácia vyžaduje, na usmernenie osôb vykonávajúcich činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.
3. Vzájomná záměna a kombinácia označení
 - 3.1 Pri dodržaní rovnakej účinnosti označení možno použiť ktorúkoľvek z týchto kombinácií:
 - a) bezpečnostnú farbu alebo značku na označenie miesta, na ktorom je prekážka alebo nebezpečenstvo pádu,
 - b) svetelné označenie, akustické signály alebo slovnú komunikáciu,
 - c) ručné signály alebo slovnú komunikáciu.
 - 3.2 Súčasne možno použiť tieto kombinácie:
 - a) svetelné označenie a akustické signály,
 - b) svetelné označenie a slovnú komunikáciu,
 - c) ručné signály a slovnú komunikáciu.
4. Používanie bezpečnostnej farby

Bezpečnostná farba má osobitný význam podľa tejto tabuľky:

Farba	Význam alebo účel	Pokyny a informácie
Červená	zákazová značka	nebezpečné správanie
	signalizácia nebezpečenstva	stáť, zastaviť, zariadenie na núdzové vypnutie, evakuácia
	požiarnotechnické zariadenie	označenie a umiestnenie
Žltá alebo žlto-oranžová	výstražná značka	upozornenie, výstraha, kontrola
Modrá	prikazová značka	osobitné správanie alebo činnosť, povinnosť nosiť osobné ochranné pracovné prostriedky
Zelená	značky pre núdzový východ, únikové cesty, prvú pomoc	dvere, východy, komunikácie, zariadenie, vybavenie
	bez nebezpečenstva	návrat do normálneho stavu

5. Vnímanie označenia

Vnímanie označenia nesmie byť nepriaznivo ovplyvnené

a) prítomnosťou ďalšej značky alebo zdroja signálu rovnakého typu, ktorý nepriaznivo vplyva na viditeľnosť alebo zrozumiteľnosť, najmä sa nesmie

1. umiestňovať veľký počet označení v tesnej blízkosti,
 2. používať súčasne dve svetelné označenia, ktoré by sa mohli zameniť,
 3. používať svetelné označenie v blízkosti iného podobného svetelného zdroja,
 4. používať dva akustické signály súčasne,
 5. používať akustický signál v hlučnom prostredí,
- b) nevhodným návrhom, nedostatočným počtom, nesprávnym umiestnením, zlým stavom alebo nesprávnou funkciou označenia alebo signalizačného zariadenia.
6. Značka a signalizačné zariadenie sa musia čistiť, udržiavať, kontrolovať, opravovať a podľa potreby pravidelne vymieňať tak, aby sa zabezpečil ich účel a funkčné vlastnosti.
 7. Počet a umiestnenie používaných značiek alebo signalizačných zariadení závisí od miery ohrozenia alebo nebezpečenstva a od veľkosti priestoru, ktorý sa má pokryť.
 8. Označenie, ktoré vyžaduje napojenie na zdroj energie, musí byť pre prípad prerušenia dodávky energie napojené na automaticky sa zapínajúci núdzový zdroj; to neplatí, ak sa prerušením dodávky energie vylúčilo ohrozenie.
 9. Aktivácia svetelného označenia alebo akustického signálu určuje, kedy sa začína požadovaná činnosť; svetelné označenie alebo akustický signál musí byť aktívny tak dlho, ako to činnosť vyžaduje.

Svetelné označenie alebo akustický signál sa musia dať znovu aktivovať ihneď po použití.

10. Svetelné označenie a akustický signál sa musia pred uvedením do prevádzky a pravidelne v primeraných intervaloch kontrolovať, aby sa zabezpečila ich správna funkcia a vnímanie.
11. Ak sú sluchové alebo zrakové schopnosti zamestnancov znížené vrátane zníženia spôsobeného nosením osobných ochranných pracovných prostriedkov, musí sa vykonať opatrenie na doplnenie alebo nahradenie príslušného označenia.
12. Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo prípravkov musia byť označené vhodnou výstražnou značkou podľa prílohy č. 2 bodu 3.2 alebo označené podľa prílohy č. 3 bodu 1, ak jednotlivé obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA ZNAČKY

1. Vlastnosti

- 1.1 Značka je označenie, ktoré poskytuje konkrétnu informáciu kombináciou geometrického tvaru, farby a symbolu alebo piktogramu a ktoré je viditeľné pri dostatočnej intenzite osvetlenia.

Informačná značka je označenie, ktoré poskytuje inú informáciu, ako sú informácie uvedené v bodoch 3.1 až 3.4.

Doplnková značka je označenie, ktoré poskytuje doplnujúcu informáciu; doplnková značka sa používa spolu s inou značkou.

- 1.2 Tvar a farba značiek označujúcich zákaz, výstrahu, príkaz, núdzový východ, únikovú cestu, miesto na poskytovanie prvej pomoci a požiarotechnické zariadenie sú ustanovené v bode 3.
- 1.3 Symbol alebo piktogram je zobrazenie, ktoré sa používa na značke alebo na osvetlenom povrchu, znázorňujúce situáciu alebo prikazujúce osobitné správanie.

Piktogramy musia byť jednoduché a musia obsahovať iba nevyhnutné podrobnosti.

Používané piktogramy môžu byť napatrne odlišné alebo podrobnejšie ako piktogramy ustanovené v bode 3, ak budú vyjadrovať rovnaký význam a ak odlišná úprava nebude meniť ich význam.

- 1.4 Značky musia byť vyrobené z materiálu, ktorý je odolný proti nárazu a poveternostným vplyvom a je vhodný do prostredia, v ktorom sa používa.
- 1.5 Rozmery, kolorimetrické a fotometrické vlastnosti značiek musia zaručovať ich dobrú viditeľnosť a zrozumiteľnosť.

2. Podmienky používania

- 2.1 Značky sa umiestňujú v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla so zreteľom na prekážky, a to pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky musia byť umiestnené na dobre osvetlenom, ľahko prístupnom a viditeľnom mieste.

Ak prirodzené osvetlenie nie je dostatočné, použijú sa fosforeskujúce farby, reflexné materiály alebo umelé osvetlenie.

- 2.2 Značka sa musí odstrániť, ak zanikne dôvod na jej používanie.

3. Používané značky

3.1 Zákazové značky

Zákazová značka je označenie, ktoré zakazuje správanie, ktoré by mohlo viesť k ohrozeniu alebo spôsobiť ohrozenie.

Hlavné znaky:

- kruhový tvar,
- čierny piktogram na bielom pozadí, červený okraj a červený šikmý pruh, pričom červená farba musí zaberat najmenej 35 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Zákaz fajčenia

Zákaz fajčenia a používania
otvoreného ohňa

Zákaz vstupu pre chodcov

Zákaz hasenia vodou

Zákaz pitia

Nepovolaným vstup
zakázanýPriemyselným vozidlám
vjazd zakázaný

Zákaz dotýkať sa

3.2 Výstražné značky

Výstražná značka je označenie, ktoré upozorňuje na nebezpečenstvo alebo ohrozenie.

Hlavné znaky:

- trojuholníkový tvar,

- čierny piktoqram na žltom pozadí s čiernym okrajom, pričom žltá farba musí zaberat najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Nebezpečenstvo požiaru
alebo vysokej teploty

Nebezpečenstvo výbuchu

Nebezpečenstvo jedovatej
látky

Nebezpečenstvo poleptania

Nebezpečenstvo
rádioaktívnej látky

Nebezpečenstvo pádu alebo
pohybu zaveseného bremena

Nebezpečenstvo pohybujúcich
sa priemyselných vozidiel

Nebezpečenstvo úrazu
elektrickým prúdom

Iné nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo laserového
lúča

Nebezpečenstvo látky
podporujúcej horenie

Nebezpečenstvo
neionizujúceho žiarenia

Nebezpečenstvo silného
magnetického poľa

Nebezpečenstvo zakopnutia

Nebezpečenstvo pádu

Biologické nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo nízkej
teplotyNebezpečenstvo škodlivej
alebo dráždivej látky

3.3 Príkazové značky

Príkazová značka je označenie, ktoré prikazuje osobitné správanie.

Hlavné znaky:

- kruhový tvar,
- biely piktogram na modrom pozadí, pričom modrá farba musí zaberat najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Príkaz na ochranu zraku

Príkaz na používanie
ochrannej prilby

Príkaz na ochranu sluchu

Príkaz na ochranu
dýchacích ciest

Príkaz na ochranu nôh

Príkaz na ochranu rúk

Príkaz na používanie
ochranného odevu

Príkaz na ochranu tváre

Príkaz na používanie
bezpečnostného závesného
systému

Cesta vyhradená pre
chodcov

Všeobecná príkazová značka
(používa sa spolu
s doplnkovou značkou)

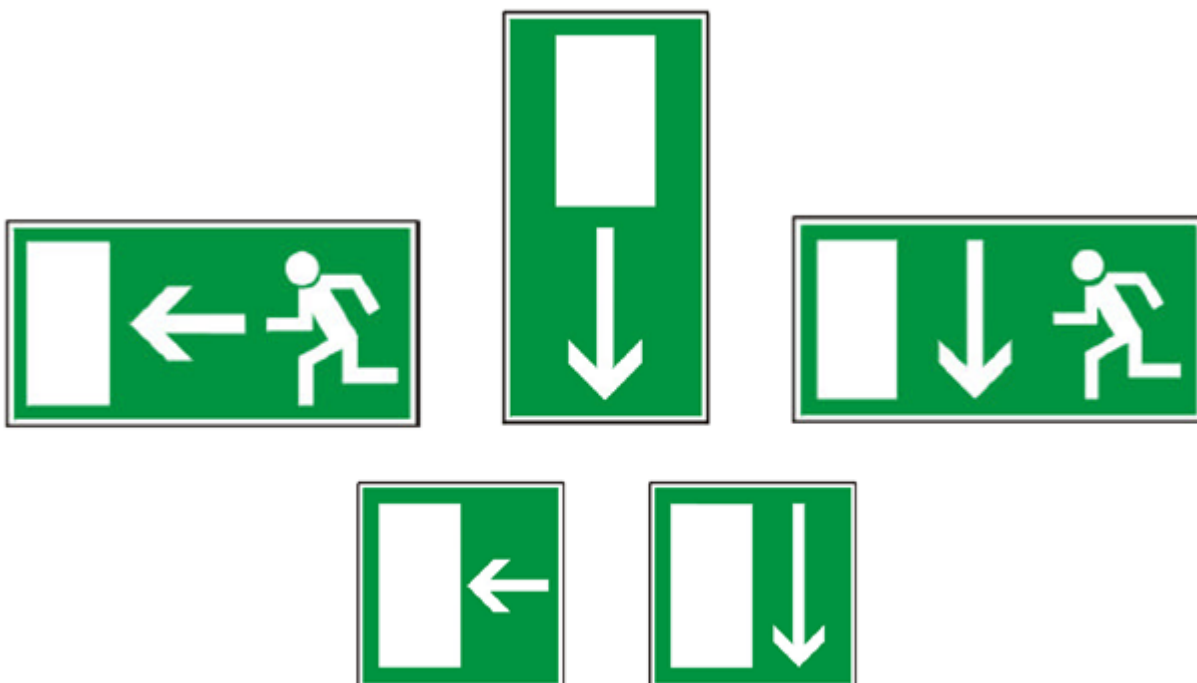
3.4 Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc

Značka pre núdzový východ, únikovú cestu alebo prvú pomoc je označenie, ktoré informuje o núdzovom východe, únikovej ceste, mieste prvej pomoci alebo záchrannom vybavení.

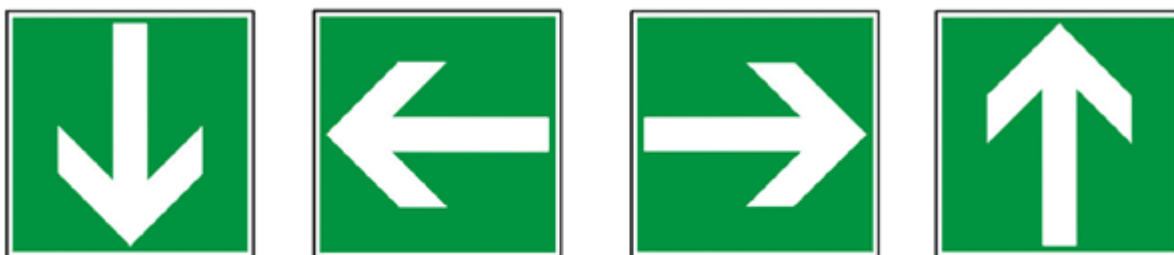
Hlavné znaky:

- obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- biely piktoqram na zelenom pozadí, pričom zelená farba musí zaberat najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Núdzový východ alebo úniková cesta

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Miesto prvej pomoci

Nosidlá

Bezpečnostná sprcha

Prostriedky na vymývanie očí

Telefón na núdzové volanie

3.5 Značky požiarnej ochrany

Značka požiarnej ochrany je označenie, ktoré informuje o umiestnení požiarnotechnického zariadenia.

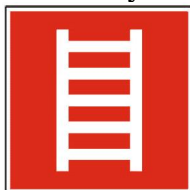
Hlavné znaky:

- obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- biely piktogram na červenom pozadí, pričom červená farba musí zaberáť najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

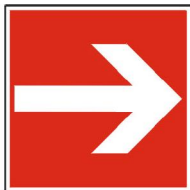
Požiarna hadica

Rebrík

Hasiaci prístroj

Telefón na núdzové volanie
v prípade požiaru

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE NÁDOB A POTRUBÍ

1. Nádoby, ktoré obsahujú nebezpečné látky a prípravky, nádoby používané na skladovanie týchto nebezpečných látok a prípravkov a potrubné rozvody a vedenia, ktoré obsahujú alebo dopravujú nebezpečné látky a prípravky, musia byť označené piktogramom alebo symbolom na farebnom pozadí v súlade s osobitnými predpismi.

Táto požiadavka sa nevzťahuje na nádoby používané krátkodobo a na nádoby, ktorých obsah sa často mení, ak sú prijaté iné vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia tú istú úroveň ochrany, napr. informovaním, školením.

Uvedené označenia môžu byť

- a) nahradené výstražnými značkami podľa prílohy č. 2, ak sa použijú rovnaké piktogramy alebo symboly,
 - b) doplnené ďalšími informáciami, napr. názvom, vzorcom alebo zložením nebezpečnej látky alebo prípravku a podrobnosťami o nebezpečenstve,
 - c) pri doprave nádob na pracovisku doplnené alebo nahradené značkami, ktoré sa používajú pri preprave nebezpečných látok alebo prípravkov.
2. Označenie musí byť upevnené, nalepené alebo namaľované na viditeľnom mieste.
 3. Označenie podľa bodu 1, ak je to vhodné, musí spĺňať požiadavky ustanovené v prílohe č. 2 bode 1.4 a podmienky na používanie značiek ustanovené v prílohe č. 2 bode 2.
 4. V súlade s bodmi 1 až 3 označenie, ktoré sa používa na potrubí, musí byť viditeľne umiestnené v blízkosti najnebezpečnejších miest, napr. ventilov a rozoberateľných spojov, a vo vhodne zvolených vzdialenostiach.
 5. Plochy, miestnosti alebo uzavreté priestory používané na skladovanie nebezpečných látok alebo prípravkov musia byť označené vhodnou výstražnou značkou podľa prílohy č. 2 bodu 3.2 alebo piktogramom alebo symbolom na farebnom pozadí podľa bodu 1, ak obaly alebo nádoby nie sú dostatočne označené na tento účel so zreteľom na prílohu č. 2 bod 1.5 a na ich rozmery.

Sklady nebezpečných látok alebo prípravkov môžu byť označené výstražnou značkou pre iné nebezpečenstvo.

Toto označenie musí byť umiestnené v blízkosti skladovacej plochy alebo pri vstupe do skladovacích priestorov.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

**MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE A UMIESTNENIE POŽIARNOTECHNICKÉHO
ZARIADENIA**

1. Táto príloha sa uplatňuje pre zariadenia používané výhradne na protipožiarne účely.
2. Požiarnotechnické zariadenie musí byť označené farbou určenou pre tieto zariadenia a príslušnou značkou. Značkou musí byť vyznačené aj miesto, na ktorom sa toto zariadenie nachádza, a prístup k nemu.
3. Požiarnotechnické zariadenie sa označuje červenou farbou.

Červená plocha musí byť dostatočne veľká, aby zariadenie bolo ľahko rozpoznateľné.

4. Na vyznačenie miesta, na ktorom sa požiarnotechnické zariadenie nachádza, sa musia používať značky ustanovené v prílohe č. 2 bode 3.5.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA OZNAČENIE PREKÁŽOK, NEBEZPEČNÝCH MIEST A KOMUNIKÁCIÍ

1. Označenie prekážok a nebezpečných miest
 - 1.1 Miesta, na ktorých je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou, nebezpečenstvo pádu alebo padajúcich predmetov, označia sa striedavo žltými a čiernymi pásmi alebo červenými a bielymi pásmi, ak sú tieto miesta zamestnancom prístupné.
 - 1.2 Rozmery označenia musia byť primerané veľkosti prekážky alebo nebezpečného miesta.
 - 1.3 Žlté a čierne alebo červené a biele pásy musia mať sklon približne 45° a musia byť približne rovnakej šírky.
 - 1.4 Vzor

2. Označenie komunikácií
 - 2.1 Ak používanie a vybavenie priestorov vyžaduje zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov, musia sa komunikácie pre vozidlá zreteľne vyznačiť neprerušovanými pásmi výraznej farby, prednostne bielej alebo žltej, a to so zreteľom na farbu podkladu.
 - 2.2 Pásy musia byť umiestnené tak, aby určovali potrebnú bezpečnú vzdialenosť medzi vozidlom a ďalším predmetom, ktorý môže byť v jeho blízkosti, ako aj medzi vozidlom a chodcom.
 - 2.3 Ak je to možné, trvalé komunikácie vo vonkajších priestoroch majú byť vyznačené v súlade s bodmi 2.1 a 2.2, ak nie sú zabezpečené vhodnými zábranami alebo ak nie sú vybudované chodníky.

Príloha č. 6
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA SVETELNÉ OZNAČENIE

1. Vlastnosti
 - 1.1 Svetelné označenie je vyrobené z priehľadného alebo priesvitného materiálu a je osvetlené zvnútra, zozadu alebo tak, že vytvára dojem svietiaceho povrchu.
 - 1.2 Vyžarované svetlo musí byť dostatočne kontrastné so zreteľom na okolité prostredie a v súlade s ustanovenými podmienkami použitia značky, aby nevznikal odlesk z dôvodu nadmerného množstva svetla alebo znížená viditeľnosť označenia z dôvodu nedostatku svetla.
 - 1.3 Svetelná plocha, ktorá vydáva signál, môže byť jednofarebná alebo môže obsahovať piktogram na určenom pozadí.
 - 1.4 Farba svetelnej plochy musí byť použitá v súlade s prílohou č. 1 bodom 4.
 - 1.5 Piktogram na označení musí vyhovovať požiadavkám ustanoveným v prílohe č. 2.
2. Osobitné pravidlá používania
 - 2.1 Ak má zariadenie schopnosť vysielat prerušovaný alebo neprerušovaný signál, prerušovaný signál sa použije na označenie vyššej miery nebezpečenstva alebo naliehavejšej potreby požadovaného alebo určeného zásahu alebo činnosti, ako označuje neprerušovaný signál.

Trvanie a frekvencia prerušovaného signálu musia byť také, aby zabezpečili správne pochopenie významu signálu a vylúčili zámenu s iným svetelným označením alebo vylúčili zámenu s neprerušovaným signálom.
 - 2.2 Ak sa namiesto akustického signálu alebo spolu s akustickým signálom používa prerušovaný svetelný signál, musia sa použiť rovnaké kódy.
 - 2.3 Zariadenie na vysielanie prerušovaného svetelného signálu pre prípad vážneho ohrozenia musí byť pod odborným dohľadom a musí byť vybavené pomocným svetidlom.

Príloha č. 7
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA AKUSTICKÉ SIGNÁLY

1. Vlastnosti

1.1 Akustický signál je predpísaný zvukový signál, ktorý vysielá a prenáša zariadenie navrhnuté na tento účel, bez použitia ľudského alebo syntetického hlasu.

1.2 Akustické signály musia

- a) mať hladinu zvuku, ktorá je podstatne vyššia ako hladina hluku okolitého prostredia, aby boli dobre počuteľné bez toho, aby obťažovali alebo spôsobovali bolesť,
- b) byť ľahko rozpoznateľné, najmä z hľadiska dĺžky impulzu a intervalov medzi impulzmi alebo skupinami impulzov a musia byť zreteľne odlišené od iného akustického signálu a hluku okolitého prostredia.

1.3 Ak zariadenie môže vysielat akustické signály s premenlivou alebo konštantnou frekvenciou, premenlivá frekvencia sa použije na označenie vyššej miery nebezpečenstva alebo naliehavejšej potreby požadovaného alebo určeného zásahu alebo činnosti, ako označuje konštantná frekvencia.

2. Predpísaný signál

Signál na evakuáciu musí byť neprerušovaný.

Príloha č. 8
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA SLOVNÚ KOMUNIKÁCIU

1. Všeobecne
 - 1.1 Slovná komunikácia je hovorená správa oznámená ľudským alebo syntetickým hlasom, obsahujúca vopred určené slová.
 - 1.2 Slovná komunikácia medzi hovorcom alebo vysielačom a jedným alebo viacerými poslucháčmi sa má uskutočniť formou krátkych textov, viet, skupín slov alebo jednotlivých slov.
 - 1.3 Hovorené správy majú byť krátke, jednoduché a zrozumiteľné. Vyjadrovacia schopnosť hovorcu a sluchová schopnosť poslucháča musí zabezpečovať spoľahlivú slovnú komunikáciu.
 - 1.4 Slovná komunikácia je
 - a) priama, prostredníctvom ľudského hlasu,
 - b) nepriama, prostredníctvom ľudského alebo syntetického hlasu, ktorý sa vysiela vhodnými prostriedkami.
2. Osobitné pravidlá používania
 - 2.1 Komunikujúce osoby musia dobre ovládať používaný jazyk, aby boli schopné správne vyslovovať a správne porozumieť hovorenej správe a na základe tejto správy sa správať vhodným spôsobom so zreteľom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci.
 - 2.2 Ak sa slovná komunikácia použije namiesto ručných signálov alebo spolu s ručnými signálmi, používajú sa tieto určené slová:
 - štart naznačiť začiatok príkazu,
 - stop prerušiť alebo ukončiť pohyb,
 - koniec zastaviť činnosť,
 - zdvihni zdvihnúť bremeno vyššie,
 - spusti spustiť bremeno nižšie,
 - vpred na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi,
 - vzad na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi,
 - vpravo na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi,
 - vľavo na koordináciu so zodpovedajúcimi ručnými signálmi,
 - pozor na núdzové zastavenie,
 - rýchlo zrýchliť pohyb z dôvodu bezpečnosti.

Príloha č. 9
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA RUČNÉ SIGNÁLY

1. Všeobecne
 - 1.1 Ručný signál je predpísaný pohyb alebo poloha ramien alebo rúk na usmernenie zamestnancov a iných osôb, ak vykonávajú činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.
 - 1.2 Ručný signál musí byť presný, jednoduchý, ľahko vykonateľný, zrozumiteľný a zreteľne odlišný od ostatných signálov.
 - 1.3 Ak sa používajú súčasne obidve ramená alebo ruky, musia sa pohybovať symetricky a ukazovať iba jeden signál.
 - 1.4 Ručný signál môže byť nepatrne odlišný alebo podrobnejší ako tie, ktoré sú uvedené v bode 3, ak spĺňajú podmienky uvedené v bodoch 1.2 a 1.3.
2. Osobitné pravidlá používania
 - 2.1 Osoba, ktorá dáva signály (ďalej len „signalista“), používa pohyby ramien alebo rúk na pokyny určujúce činnosť osoby, ktorá prijíma tieto signály (ďalej len „obsluha“).
 - 2.2 Signalista nesmie vykonávať iné činnosti okrem riadenia činnosti a zaisťovania bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov v jeho blízkosti.
 - 2.3 Signalista musí byť schopný sledovať zrakom všetky činnosti tak, aby nebola ohrozená jeho bezpečnosť a zdravie.
 - 2.4 Ak podmienky podľa bodu 2.3 nemožno splniť, musí sa podľa potreby zabezpečiť ešte jeden signalista alebo viacerí signalisti.
 - 2.5 Obsluha musí ľahko rozpoznať signalistu.

Signalista musí mať na sebe jeden alebo viac charakteristických prvkov, napr. plášť, vestu, prilbu, rukávniky, pásku na rukáve alebo signalizačné terče.

Charakteristické prvky musia mať výraznú farbu, podľa možnosti rovnakú, a môže ich používať len signalista.
 - 2.6 Ak nie je obsluha schopná bezpečne vykonať príkazy, ktoré prijala, musí prerušiť prebiehajúcu činnosť, aby si vyžiadala nové pokyny.
3. Predpísaný signál

Na ručnú signalizáciu sa používajú tieto signály:

**Príloha č. 9
k nariadeniu vlády č. 444/2001 Z. z.**

MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA RUČNÉ SIGNÁLY

1. Všeobecne

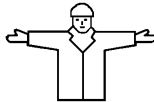

- 1.1 Ručný signál je predpísaný pohyb alebo poloha ramien alebo rúk na usmernenie zamestnancov a iných osôb, ak vykonávajú činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.
- 1.2 Ručný signál musí byť presný, jednoduchý, ľahko vykonateľný, zrozumiteľný a zreteľne odlišný od ostatných signálov.
- 1.3 Ak sa používajú súčasne obidve ramená alebo ruky, musia sa pohybovať symetricky a ukazovať iba jeden signál.
- 1.4 Ručný signál môže byť nepatrne odlišný alebo podrobnejší ako tie, ktoré sú uvedené v bode 3, ak spĺňajú podmienky uvedené v bodoch 1.2 a 1.3.

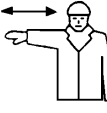
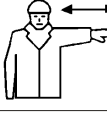

2. Osobitné pravidlá používania

- 2.1 Osoba, ktorá dáva signály (ďalej len „signalista“), používa pohyby ramien alebo rúk na pokyny určujúce činnosť osoby, ktorá prijíma tieto signály (ďalej len „obsluha“).
- 2.2 Signalista nesmie vykonávať iné činnosti okrem riadenia činnosti a zaisťovania bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov v jeho blízkosti.
- 2.3 Signalista musí byť schopný sledovať zrakom všetky činnosti tak, aby nebola ohrozená jeho bezpečnosť a zdravie.
- 2.4 Ak podmienky podľa bodu 2.3 nemožno splniť, musí sa podľa potreby zabezpečiť ešte jeden signalista alebo viacerí signalisti.
- 2.5 Obsluha musí ľahko rozpoznať signalistu.
Signalista musí mať na sebe jeden alebo viac charakteristických prvkov, napr. plášť, vestu, prilbu, rukavice, pásku na rukáve alebo signalizačné terče.
Charakteristické prvky musia mať výraznú farbu, podľa možnosti rovnakú, a môže ich používať len signalista.
- 2.6 Ak nie je obsluha schopná bezpečne vykonať príkazy, ktoré prijala, musí prerušiť prebiehajúcu činnosť, aby si vyžiadala nové pokyny.

3. Predpísaný signál

Na ručnú signalizáciu sa používajú tieto signály:

Význam	Opis	Ilustrácia
A. Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok príkazu	obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu	
STOP Prerušenie Koniec pohybu	pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu	
KONIEC Koniec činnosti	obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka	

Význam	Opis	Ilustrácia
B. Vertikálne pohyby		
ZDVIHNUTIE	pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu a pomaly opisuje kruh	
SPUSTENIE	pravé rameno smeruje dole, dlaň je obrátená dovnútra a pomaly opisuje kruh	
VERTIKÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
C. Horizontálne pohyby		
POHYB VPRED	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené hore a predlaktie sa pomaly pohybuje smerom k telu	
POHYB VZAD	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené dolu a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom od tela	
VPRAVO od signalistu	pravé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vpravo	
VLAVO od signalistu	ľavé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vľavo	
HORIZONTÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
D. Nebezpečenstvo		
NEBEZPEČENSTVO Núdzové zastavenie	obe ramená smerujú hore, dlane sú obrátené dopredu	
RÝCHLO	všetky pohyby rýchlejšie	
POMALY	všetky pohyby pomalšie	

